

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА 3 1955 ГОДА ●

● NO.23 (3335) ●

● ЧАЦВЕР, 20 ЧЭРВЕНЯ, 2013

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

На сустрэчу
— да сяброў
Стар. 2

У спадарожніка
— выдатны
зрок Стар. 2

“Залатая пчолка” збірае
таленавітых
Сапраўдным феерверкам
талантаў завяршыўся XIII
Міжнародны фестываль
дзіцячай творчасці Стар. 4

РАЗАМ

Каб ведалі ў свеце...

У Рэспубліканскім цэнтры нацыянальных культур Беларусі падвялі вынікі першага конкурсу сярод грамадскіх арганізацый беларусаў замежжа на лепшыя культурныя праекты

Кацярына Мядзведская

У адной з сацыяльных сетак ёсць старонка-форум для беларусаў Італіі, дзе яны віртуальна сустракаюцца, абмяркоўваюць хвалючыя іх пытанні. У асноўным жа гэта сябры беларускай суполкі “Беларусь”, якая з’явілася ў італьянскім Неапалі тры гады таму. Днямі, калі я заходзіла на іх старонку, там было зарэгістравана сорок шэсць удзельнікаў. У анонс жа вынесена: “Заклучная (перад летнімі канікуламі) сустрэча беларускіх суайчыннікаў адбудзецца ў памяшканні Sgil па вуліцы Тарына, 16”. Ёсць на старонцы і фотаальбомы, і справаздачы аб мерапрыемствах. Суайчыннікі, як бачым, ідуць у нагу з часам: скарыстоўваюць тэхнічныя магчымасці ў грамадскай дзейнасці. Гэта добры прыклад для суполак і ў іншых краінах. Бо цяпер, дзякуючы камп’ютару, інтэрнэту, скайпу, мабільнаму тэлефону ды такім старонкам у сацыяльных сетках, намнога прасцей станавіцца бліжэй адзін да другога.

А вось у Цэнтры нацыянальных культур у Мінску даведаліся пра існаванне новай суполкі суайчыннікаў у Італіі не праз Інтэр-

Беларускі з італьянкамі знаходзяць агульную мову

нэт, а дзякуючы конкурсу сярод грамадскіх арганізацый беларусаў замежжа на лепшыя культурныя праекты, якія яны здзяйсняюць у краінах пражывання. Кіраўнік асацыяцыі “Беларусь” Таццяна Пумпулева напісала пра некаторыя, праведзеныя землякамі ў Неапалі, мерапрыемствы і акты. Сярод іх – святкаванне Масленицы, абмеркаванне новаўвядзенняў у закон аб іміграцыі.

Дарэчы, упершыню на сувязь з Цэнтрам нацыянальных культур выйшлі і Цэнтр беларускай

мовы і культуры пры Бакінскім славянскім універсітэце, што нядаўна адкрыты ў Азербайджане, а таксама культурная аўтаномія “Беларусы Мурама”.

Усяго ж у конкурсе ўдзельнічалі дваццаць шэсць суполак з дванаццаці краін. “Мэтай конкурсу было, з аднаго боку, даведацца аб кірунках дзейнасці культурных аб’яднанняў суайчыннікаў у краінах іх пражывання, — гаворыць дырэктар РЦНК Міхаіл Рыбакоў. — З другога — захаваць землякоў актыўней займацца творчай

Святочная імпрэза ў Італіі

Таццяна Пумпулева (справа) і яе дзелавыя партнёры з Беларусі

справай па папулярнасці беларускай культуры ў свеце”.

На гэты раз сярод удзельнікаў не выбраліся лепшыя. “Дыпламамі Рэспубліканскага цэнтра нацыянальных культур і невялікімі падарункамі будуць узнагароджаны ўсе канкурсанты”, — адзначае Міхаіл Рыбакоў. А вось у наступным годзе будзе больш карпатлівы адбор.

Ды і прызы, між іншым, таксама будуць іншыя. “Калі кірунак дзейнасці суполкі песенна-танцавальны, узнагароджваць будзем, напрыклад, камплектам сцэнічных касцюмаў, калі музычны — неабходнымі інструментамі, — удакладняе Міхаіл Леанідавіч. — Калі ж турыстычны — падборкай метадычных матэрыялаў, атласамі, картамі Беларусі”.

РОДНЫ КУТ

Вяртанне да вытокаў

У невяліччай весцы Міхалкі, што ў Бярозаўскім раёне Брэстчыны, з’явіўся свой музей

Валянціна Казловіч

— Заходзьце... Калі ласка! — запрашае мяне гаспадыня Вера Іванаўна Захарава ў хату. І папярэджае: — Говорым токі по-нашому. По-сельскому. Так повелось тут.

“По-нашому” (а ў нашых мясцінах, як вядома, адметны паляшукі дыялект) у мяне не надта атрымліваецца. Хоць і спрабую. Вера Іванаўна ўслед за мною пераключаецца на рускую мову. Так і разважаем, па-руску, пра тое, што палеская мова амаль як украін-

ская. Мала чым адрозніваецца. Сакавітая. Не трасянка зусім, калі хто думае. Мова! І назва адметнага музея, калі называць яго па-паляшукі, ці по-нашому, о так і будзе: “Хата дэда Хвэдора”.

Тры краіны — адзін лёс

Вера Іванаўна — чалавек трох краін. У лёсе пераблытаны-перакляканы Беларусь, Расія і Украіна. Вёска Міхалкі значыцца як месца нараджэння. Расія дала каханне і спадарожніка жыцця. А Украіна — грамадзянства і ўтульны дом. Аднак нездарма ж кажуць,

што дрэвы дзяцінства — самыя высокія, рэкі — самыя шырокія, сцежкі — самыя доўгія, а вясковая хата — самая ўтульная. Тут пахла бабулінымі пірагамі, малаком і... скураным абуткам, успамінае Вера Іванаўна. Дзед Фёдар (Хвэдор павясковаму) Зялёнка рамантаваў абутак.

Добра памятаю, як да дзёда абутак той прыносілі. Сядзелі, размаўлялі. Ніхто нікуды не спяшаўся, асабліва зімой. Дзед тым часам за маленькім столікам з шуфлядкамі стукаў малатком пад газоўкай і таксама прымаў удзел у

размове. Майстраваў дзед толькі ў вольны ад працы час, бо была вялікай яго гаспадарка.

Атрымаўшы ў Гомелі дыплом Беларускага інстытута інжынераў чыганацкага транспарту, Вера Іванаўна працавала ў Куйбышаўскім аддзяленні чыгункі. Там выйшла замуж. І пераехала на месца працы мужа — у Прыпяць. Пад сумна вядомы Чарнобыль... Пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС сям’і прапанавалі жыллё ў Кіеве. Дзе яны і дагэтуль. Працуюць Вера і яе муж у сістэме сувязі.

Кожны год Вера Захарава з му-

Вера Іванаўна з кроснамі

жам Валерам (і таксама ўсе сёстры Веры Іванаўны з блізкімі) прыязджаюць у Міхалкі. Быццам бы на адпачынак. На справе ж — працаваць! Высаджваць бульбу на бацькоўскіх градках, што побач з хатай дзёда. Любавацца цюльпанамі. Навядуць парадак ды ў вольны час праводзяць экскурсіі па ўласным музеі. → Стар. 3

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

На сустрэчу — да сяброў

Іншаземцы часта адзначаюць памяркоўнасць, гасціннасць, сціпласць беларусаў. Не сакрэт, што нашы суайчыннікі таксама вызначаюцца працавітасцю, адданасцю справе, дзе б па волі лёсу яны не апынуліся. Шмат паспяховай беларусаў жыве сёння ў расійскай сталіцы.

Кацярына Мядзведская

Да прыкладу — віцэ-прэзідэнт банкаўскай групы “Смаленскі банк” Алег Кандыба. Пятнаццаць год таму ён заснаваў Маскоўскі клуб беларусаў, які аб’яднаў найбольш паспяховай і вядомых землякоў. І сёння ў ім налічваецца амаль паўтары тысячы чалавек, сярод якіх — касманаўты Уладзімір Кавалёнак і Пётр Клімук, лаўрэат Нобелеўскай прэміі па фізіцы Жарэс Алфёраў, сем расійскіх мільярдэраў... “Сябрам клуба можа стаць як той, хто нарадзіўся ў Беларусі, так і той, хто вучыўся, працаваў ці служыў там, — кажа прэзідэнт клуба Алег Кандыба. — Словам, усе — каму краіна блізкая да сэрца, каму неаб’якава яе лёс”.

За пятнаццаць год працы клуба зроблена нямала. Так, у Маскве з’явілася больш дваццаці кафэ і рэстаранаў беларускай кухні, выдаецца беларускамоўная газета “Сябры”. А колькі добрых спраў зроблена асобнымі людзьмі... Да прыкладу, прадпрымальнік Сяргей Караткевіч у роднай вёсцы Жалызняк, што на Гомельшчыне, аднавіў храм Свяціцеля Мікалая Цудатворца. За свае сродкі ён падвёў да вёскі газ, адрамантаваў дарогу, паставіў дзесяць дамоў, заснаваў рыбную гаспадарку. Вядомая бізнэс-ледзі Настасся Асіціс будзе царкву ў роднай вёсцы Бычыха на Віцебшчыне. А бізнэсмэн Леанід Юхневіч набыў медыцынскае абсталяванне для

бальніцы ў Наваполацку — дзякуючы гэтаму было выратавана не адно жыццё.

“У далёкім 1998 годзе аб’ядноўваліся яшчэ і для таго, — прыгадвае Алег Кандыба, — што інакш было немагчыма. Трэба было дапамагачь беларусам у Маскве выжываць і вырашаць сацыяльныя праблемы”. Ды і сёння ёсць пытанні. Напрыклад, — з залічэннем дзяцей у школу ці ў дзіцячы садкі. У дашкольных ўстановах дзяцей беларусаў бяруць толькі на камерцыйнай аснове, а ў школы залічаюць па астаткавым прынцыпе — пасля масквічоў. “Пра роўнасць правоў грамадзян саюзнай дзяржавы многія чыноўнікі і дырэктары навучальных устаноў нібы не чулі ніколі, — канстатуе Алег Кандыба. — Даводзіцца растлумачваць, вучыць элементарнаму юрыдычнаму досведу”.

Адным з кірункаў дзейнасці клуба якраз і з’яўляецца падтрымка землякоў, асабліва — моладзі. “У клубе мы знаёмім беларускіх хлопцаў і дзяўчат, якія прыехалі вучыцца ў Маскву або працуюць там, з людзьмі “з тэлевізара”, — усміхаецца Алег Кандыба. — Уявіце: прыходзяць да іх Пётр Клімук і Жарэс Алфёраў, расказваюць пра дзяцінства, вучобу, мары... Альбо адзін з алігархаў — пра свой першы зароблены рубель. Моладзі як нікому важна ведаць, што ў іх ёсць знакамітыя і самадастатковыя суайчыннікі. Такія ж як і яны — выхадцы з невялікіх беларускіх гарадоў і вёсак”.

Алег Кандыба (у цэнтры) і яго сябры

Беларуская імпрэза ў Маскве

Сёння толькі па афіцыйных дадзеных жывуць у Маскве больш за шэсцьдзясят тысяч беларусаў. І ўсе яны розныя: маладыя і пажылыя, з сярэднім узроўнем заробку і заможныя, з расійскім грамадзянствам і без яго... Аднак кожнаму важна ведаць: і ў гэтым вялікім горадзе

ёсць месца, дзе табе будуць рады, дзе выслухаюць і дапамогуць. А калі ўсё, дай Бог, добра, можна проста прыйсці і далучыцца да беларускай культуры: узгадаць мову, разам з землякамі святы адзначаць, паўдзельнічаць у абрадавых гульнях, імпрэзах. Як гаворыцца, наблізіцца да родных вытокаў.

Заняткі з захапленнем

Іна Ганчаровіч

Інтэрнэт-кафэ для пенсіянераў адкрылі ў Старых Дарогах

Камп’ютарны клуб размясціўся ў памяшканні Цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Яго наведвальнікамі ўжо сталі пажылыя людзі і пенсіянеры, якія ні разу не карысталіся камп’ютарам і не ведалі раней, што такое інтэрнэт. Дапамагачь асвойваць камп’ютарную граматы будуць вопытныя адміністратары, якія пастаянна дзяжураць у інтэрнэт-кафэ.

Камп’ютарны клуб даць магчымасць пажылым людзям падтрымліваць зносіны са сваімі сябрамі і сваякамі пры дапамозе сацыяльных сетак, электроннай пошты і скайпа. “Гэта немалаважна, паколькі сваякі многіх нашых жыхароў жывуць далёка за межамі краіны і не так часта могуць прыязджаць дадому, — гаворыць Іна Гурбо, дырэктар Старадарожскага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. — Акрамя таго, асвоеныя старадарожскімі пенсіянерамі навыкі работы на камп’ютары прапануюць альтэрнатыву асабістым зносінам”.

Зацікавіліся спадчынай суседзяў

Юрый Чарноў

Цэнтру беларускай мовы і культуры ў Кіеве прысвоена імя Уладзіміра Караткевіча

У Інстытуце філалогіі Кіеўскага нацыянальнага ўніверсітэта імя Тараса Шаўчэнкі пры падтрымцы пасольства Беларусі ва Украіне адбылося ўрачыстае мерапрыемства, прысвечанае прысваенню Цэнтру беларускай мовы і культуры імя Уладзіміра Караткевіча.

У мерапрыемстве ўзялі ўдзел першы намеснік міністра замежных спраў Беларусі Аляксандр Міхневіч, намеснік міністра фінансаў Беларусі Іван Шунько, Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ва Украіне Валянцін Вялічка. Падчас урачыстай цырымоніі адкрыцця памятнай дошкі беларускі амбасадар перадаў у дар цэнтру новы камп’ютар.

Ганаровыя ўдзельнікі ўрачыстасці

Цэнтр беларускай мовы і культуры быў адкрыты ў Інстытуце філалогіі яшчэ ў 2009 годзе. З верасня 2010 года ў Інстытуце ажыццёўлены тры наборы студэнтаў па спецыяльнасці “беларуская мова і літаратура, украінская мова і літаратура, англійская мова”. Конкурс па гэтай спецыяльнасці ў 2010 годзе склаў 19 чалавек на месца, у 2011-м — 21 чалавек, у 2012-м — 23 чалавекі, што сведчыць аб цікавасці ўкраінскіх абітурыентаў да беларускай мовы, літаратуры і культуры ў цэлым.

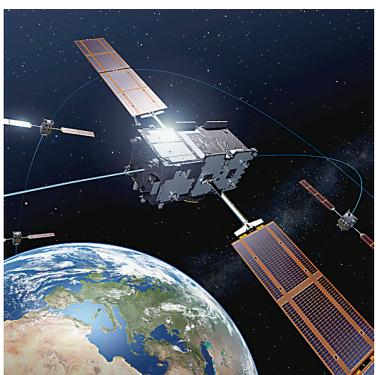
У спадарожніка — выдатны зрок

Іна Ганчаровіч

Наглядзячы на тое, што з моманту старту Беларускага касмічнага апарата не прайшло яшчэ і года, кошт заказаў на здымкі са спадарожніка ўжо ў 6 разоў перавышае выдаткі на яго стварэнне

Паводле апошніх звестак прэс-службы Нацыянальнай акадэміі навук, у атрыманні інфармацыі з Беларускага касмічнага апарата праявіла зацікаўленасць яшчэ адна краіна. Азербайджан мае намер падпісаць пагадненне аб набыцці здымкаў з БКА для вырашэння задач экантролю.

Цяпер “у калекцыі” беларускага спадарожніка шмат здымкаў.

Лясы, палі, рэкі Расіі, Беларусі, Непала, Бразіліі, Сірыі. Ёсць нават здымкі метэарыта, які ўпаў сёлета пад Чалябінскам. Сёння касмічны апарат можа рабіць выразную здымку аб’ектаў ад двух і больш метраў у даўжыню. Гэта якраз тыя параметры, якія дазваляюць

ствараць навігацыйныя карты, што шырока выкарыстоўваюцца ў геалагаразведцы, картаграфіі, лясной і сельскай гаспадарцы.

Першым камерцыйным заказчыкам здымкаў з беларускага спадарожніка стала расійскае агенцтва «Іннотер». На пачатку лютага групе расійскіх і амерыканскіх навукоўцаў, якія цяпер працуюць па замове міністэрства лясной гаспадаркі Непала, быў перададзены камплект мікракадраў шматзональных здымкаў для вызначэння якасных і колькасных характарыстык лясных масіваў гэтай краіны.

У красавіку на форуме “ТІВО - 2013” у Мінску досвед беларускіх вучоных выклікаў цікавасць у азербайджанцаў. Тады намеснік

Міністра сувязі і інфармацыйных тэхналогій Азербайджанскай Рэспублікі Эльмір Велізadə выказаў вялікую зацікаўленасць у супрацоўніцтве ў галіне дыстанцыйнага зандавання Зямлі і геаінфармацыйных тэхналогій. Была дасягнутая дамоўленасць, каб падпісаць пагадненне па выкарыстанні інфармацыі, атрыманай з беларускага спадарожніка.

Як паведаміў дырэктар навукова-інжынернага прадпрыемства “Геаінфармацыйныя сістэмы” НАН Беларусі Сяргей Салатой, у бліжэйшы час здымкі плануецца прадаваць Міністэрству лясной гаспадаркі Расійскай Федэрацыі, міністэрствам Кубы, Венесуэлы, а таксама шэрагу дзяржаў Паўднёва-Усходняй Азіі.

РОДНЫ КУТ

Вяртанне да вытокаў

Вера Іванаўна Захарова сустракае гасцей на дзедавым падвор'і

Хата дэда Хвэдора цяпер стала музеем

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Ці быць хаце музеем?

Хата заможнага селяніна Хвэдора Зялёнкі ды яго жонкі Еўдакіі, ці Овдоскі, як кажуць у Міхалках, заўжды была поўнай людзей. У гасці заходзілі, па справах, на вячоркі. Ды і Бог шчодро адарыў продкаў Веры Іванаўны дзецьмі. Таму гісторыя хаты — частка гісторыі моцнага роду. У хаце дзед Хвэдора нарадзіліся і выраслі дзве дачкі: Ганна і Надзея. Ганна выйшла замуж у суседнія Пешкі, а Надзея стала жонкай аднавяскоўца Івана Юдчыца. Ён пайшоў да Надзеі ў прымакі, а жылі яны ў хаце Хвэдора Захаравіча. Тут раслі яго дзяўчаты: Тамара, Наталля, Марыя і Вера (якая і запрасіла мяне ў хату), пакуль сваю хату зяць Іван побач не паставіў.

Музей узнік, з аднаго боку — знянцку, з другога — была гэтая ідэя не адной хвіліны. Боркаўскі сельсавет паставіў пытанне: ці залічым хату ў лік старых, потым знясем, ці што рабіце самі. Нездарма казалі нашы продкі, што хаце, як засталася без гаспадароў, горш, чым сіраце. Але ці заўжды пустое жытло — пакінуць? Сабраліся чатыры сястры, паглядзелі, колькі ў дзедавай хаце ўсяго-ўсялякага з іх дзяцінства. Пачалі ўспамінаць:

Як дзед Хвэдор вельмі любіў унукаў, а было іх восем дзяўчынак і двое хлопцаў.

Як насіў дзяцей на пагершках...

Як курыў самасад. Баба тытунь садзіла, ён сушыў, рэзаў і курыў тое зелле праз піпку-муштук.

Як дзед хаваў грошы ад бабы ў сундук, які адчыняць забаранялася.

Як садзіўся за стол есці, і баба Овдоска яму падавала з печы гарачае. Суп фаселевы любіў, ці боршч з кіслай капусты, а яшчэ зацірку на малацэ...

Што была ў дзедка маленькая слабасць: гульня ў карты на грошы. Кожную суботу, увечары, дзед кідаў справы, мыўся ў балеі,

галіўся, надзяваў свой шэры кортавы касцюм і — у вёску гуляць у карты...

О, колькі тут было ўсяго! У гэтай хаце. А, найгалоўнае, — любові. Да дзяцей, да людзей, да гаспадаркі, да працы. Да жыцця.

З'явіўся ж музей дзякуючы Веры Іванаўне перш-наперш. Бо яна ўзяла ініцыятыву ў свае рукі. Вяскоўцы з ахвотаю дзяліліся экспанатамі. Здымалі з гарышча лён, даставалі з шафы ручнікі, неслі ходнікі, збаночкі ды кошкі. Сярод экспанатаў ёсць нават

Так выглядае сядзіба, што стала музейнай

Гаспадарскія прылады збіралі па ўсёй вёсцы

Гаспадыня каля печы

вясковае партманэ! Яно зроблена з бярысты. Для каго, цікава, і хто рарытэт змайстраваў?

Прыгадаць мінулае

Сёння гэты вясковы музей, на мой погляд, адзіны ў сваім родзе. Яго нельга назваць адно што музеем сельскага побыту ці этнаграфічным. З аднаго боку, ён сямейны, уласны. Хата палешука, які быў майстра, гаспадар. Уласнік. Бо меў не толькі добра зладжанае жыллё, але і вялікую гаспадарку. У Хвэдора Зялёнкі была свая зямля: чатыры гектары поля, два — лесу, а яшчэ балотца з сажалкаю ды сенакос. Конь Орлік, 4 каровы, бычок, 20 авечак, 5-6 свіней...

І даў Усявышні дзеду ўдзячных унучак, як паказала жыццё. Калі далей разважаць, то, з другога боку, музей — агульны. Міхалкаўскі. Экспанаты ж збіралі

А цяпер можна і прасці павучыцца

ўсёй вёскай. Ды і ўспаміны таксама.

Вера Іванаўна дадае: "І бабіна "бобовыне" сёе-тое ёсць — напрыклад, фаселевыя кусцікі, закінутыя на вышкі клуні. Тут і дзедавы інструменты, і нават сундук,

у які нікому дзед не дазваляў заглядваць, — да ўсяго сёння можна дакрануцца любому гасцю. Калі няма гаспадароў, аднавяскоўцы-міхалкаўцы адчыняць сенцы ў музей. Так што, як кажуць: прыязджайце, калі ласка!"

А гэта ўжо гаворыць Марыя Іванаўна, якая разам с сястрою і яе мужам Валерам ладзілі мне экскурсію: "Уся наша сям'я ўдзячна кіраўніцтву сельскагаспадарчага

Адкуль вы будзеце?

"Хто ў музеі бывае?" — пытаюся. Вера Іванаўна бярэ сшытак, своеасаблівую Кнігу водгукаў. Беларуская там мова, руская, англійская, польская... Давайце і мы туды заглянем.

Былі родзічы з вёсак Бярозаўшчыны: Левашкоў, Малечы, Пешак, Міхалак, Борак, Лясковічаў, Шлях-Пушчы, Сігневічаў. А таксама з Бярозы, Кобрына, Малапрыты, Брэста. З Кіева, Санкт-Пецярбурга, Хабараўска. І нават з Амерыкі, дзе жывуць дзве ўнучкі "дэда Хвэдора". Збіраюцца аднавяскоўцы. Прыходзяць школьнікі.

Дарэчы, музей — не толькі адна хата, але і клуня. Там пабачыць можна шмат чаго, знаёмага селяніну. Вера Іванаўна да слова ўспомніла, што пры расчыстцы клуні пад старой саломай знайшлі яны калёсы да конскага ваза і збрую. О, дзед быў прыжымісты, і вельмі перажываў, калі каня Орліка забралі ў калгас...

Вяртацца трэба дадому

Вера Іванаўна адмыкае дзверы дзедавай клуні.

Ужо даўно не мыкае тут карова, не рэжуць салому сячкарняй, не малоцяць снапы ручнымі цапамі. А клуня пабудавана добрая, моцная — на вякі. 35 гадоў няма дзедка, а дух яго, вялікага гаспадары прысутнічае тут. Як быццам бы ўчора толькі ён зачыніў дзверы...

На жаль, не кожны з нас можа сказаць: я ведаю гісторыю свайго роду хаця б да трэцяга калена. А гэтая вялікая сям'я з каранямі ў Міхалках — ведае. Як і гісторыю вёскі, адкуль паходзяць продкі.

Сядзячы за сталом пад яблыняй на двары Івана Юдчыца, які таксама сышоў з жыцця, як і ягоны цесць Хвэдор Зялёнка, глядзячы на хату "дэда Хвэдора", што амаль стагоддзе зберагае ў сабе нашы традыцыі, легенды, мы з Верай Іванаўнай пра многае гаварылі-разважалі. Аб вёсцы беларускай сучаснай, аб нашым жыцці-быцці, аб тым, хто мы ёсць на самай справе і за каго імкнемся выдаваць сябе. Прышлі да высновы: каб захаваць шчасце — ім патрэбна ўмець дзяліцца.

Добра вандраваць, добра пабачыць свет. Але! Давайце сабе не хлусіць: лепш, чым дома, нідзе нам не будзе. І таму вяртацца трэба дадому, да сваіх каранёў. Хоць зрэдку, хоць улетку, хоць у думках...

А вы як лічыце, дарагія мае землякі з замежжа?

“Залатая пчолка” збірае таленавітых

Сапраўдным феерверкам талентаў завяршыўся XIII Міжнародны фестываль дзіцячай творчасці

Іна Ганчаровіч

Амаль на цэлы тыдзень гарадох Клімавічы на Магілёўшчыне ператварыўся ў сталіцу фестывалю, а эстрадныя пляцоўкі і нават цэлыя вуліцы – у адну вялікую сцэну. На дзіцячы фест, ужо традыцыйны, прыехала больш за дзвесце юных талентаў з 11 краін. Хлопчыкаў і дзяўчынак чакалі выпрабаванні ў творчых конкурсах па вакале, харэаграфіі і выяўленчым мастацтве. Выканальніцкі ўзровень і майстэрства канкурсантаў ацэньвала аўтарытэтная журы, у якое ўваходзілі вядомыя музыканты, крытыкі і мастацтвазнаўцы.

Кожны ўдзельнік знаёміў глядачоў з самабытнай культурай сваёй краіны. Напрыклад, у рэпертуары вакальнага ансамбля “Дарын” з Казахстана гучалі нацыянальныя песні. Турэцкая салістка Дурэ Гордал парадавала публіку не толькі мелодыямі сваёй краіны, але і цудоўным выкананнем беларускіх песень. А дзіцячы ансамбль народнага танца і песні “Даравіца” з Нова-Сібірскай вобласці “запальваў”

Юныя ўдзельніцы фесту ахвотна пераймаюць досвед народных майстрых

дзівосным выкананнем як рускіх прыпевак і беларускіх песень, так і не менш гарачымі танцамі.

Конкурсная праграма ўдзельнікаў ацэньвалася ў трох намінацыях. У намінацыі “Вакальнае

мастацтва” самай высокай ацэнкі журы былі ўдасгоены саліст народнай эстраднай студыі “Ліра” Ягор Шаранкоў са Светлагорска, вакальны ансамбль “Міні-Джаз” з Вільнюса. У намінацыі “Харэагра-

фічнае мастацтва” лепшымі аказаліся народны ансамбль танца “Бусуёк Молдовенеск” з малдаўскага горада Сындржэрай і ансамбль сучаснага танца “Ракета” з Ніжняга Ноўгарада. У намінацыі “Выяўлен-

чае мастацтва” перамога дасталася Яўгеніі Яблонскай з Гродна, у намінацыі “Дэкаратыўна-прыкладное мастацтва” – Таццяне Рабковай з беларускіх Горак. А спецыяльны прыз “За захаванне беларускай песеннай культуры” атрымаў дзіцячы ансамбль народнай песні і танца “Даравіца” з рабочага пасёлка Горны Нова-Сібірскай вобласці

“Нам вельмі-вельмі прыемна атрымаць прыз. Мы ўпершыню прыехалі ў Беларусь. Доўга рыхтаваліся да гэтага конкурсу і, вядома ж, хацелі парадаваць глядачоў выкананнем песень на беларускай мове. Відаць, у нас атрымалася! – падзялілася сваімі ўражаннямі Наталля Капылова, мастацкі кіраўнік ансамбля народнай песні і танца “Даравіца”. – Хочацца сказаць вялікі дзякуй арганізатарам гэтага фестывалю. Гэта сапраўднае свята, якое дае магчымасць пазнаёміцца з культурай многіх народаў. Я пераканана, што падобныя мерапрыемствы не толькі дапамагаюць раскрыць творчыя здольнасці нашых дзяцей, але і спрыяюць іх зносінам і далейшаму сяброўству”.

КРЫЖАВАНКА

Чым багаты чэрвень

Па гарызанталі:

1. “У буйным лузе ззяюць, граюць\...\, мошкі, матылькі”. (“Летам”. Я. Купала). 4. На Яўціхія (10 чэрвеня) дзень ціхі — добры ... (прыкм.). 7. “Ну, такі каток харошы,\... Як драпянка за ... грошы”. (“Савось-распуснік”. Я. Колас). 8. “Жніво праз тыдзень, два. Наліты ...”. (“Сярэдзіна раскошлівага лета”. А. Лойка). 11. Лік і лічба. 12. “Травень — з першым каханнем, сяўбой,\... — з ягадаю зарою”. (“Родная мова”. П. Панчанка). 16. Статак коней. 17. Без дажджу і ... не расце (прыкм.). 18. “У чэрвені\... Мне асвятліў душу\... Святлом зялёным\... Аксамітны ...”. (“Чэрвенскі ранак”. А. Грачанікаў). 19. ... на любую кветку ляціць, але не на кожную сядзе (прыкм.). 20. “Пчолкі ... салодкі збіраюць,\... дзеткі вянкi на галоўку сплятаюць”. (“Дзёмухаўцы”. Т. Кляшторная). 21. “Дзе на прыпеку першыя суніцы\... Паказваюць ружовенькі ...”. (“Суніцы”. С. Законнікаў). 23. Спякота, гарачае надвор’е. 24. “Дзёмухнуў ... -\... Адуванчык\... Стаў нібыта\... Абарванчык”. (“Адуванчык”. А. Дзеружынскі). 29. “Але касьба - ... лету,\... колькі ў ім яшчэ прывету”. (“Новая зямля”. Я. Колас). 31. Слухай, дуброва, што ... гаворыць (прыкм.). 32. Калі суніца чырванее, не сей ... - не паспее (прыкм.). 33. “Пакацілася лета\... Цераз поле і ...?”. (“Пакацілася лета”. С. Гаўрусёў).

34. Свята беларускага народнага календара (25 чэрвеня). (“Хто на Нупрэя пасее грэч, той будзе бліны печ” (прыкм.). 35. Даўня беларуская назва чэрвеня.

Па вертыкалі:

2. Птушцы - ..., чалавеку — мір (прыкм.). 3. Адным махам ... не зваліш (прыкм.). 5. “У дудачкі звiлося ... :\ На добры, кажучь, ураджай”. (“Пачатак лета”. А. Грачанікаў). 6. Уяўная лінія, якая падзяляе зямны шар на паўночнае і паўднёвае паўшар’і. 9. Пакуль на гумне ..., патуль на сталае хлеб (прыкм.). 10. Грунт пад вадой вадаёма. 13. “Зямля, плуг і кася — гэта наша ...”. (“Касцам”. Я. Купала). 14. Птушка сямейства вераб’iных, якая ў чэрвені за дзень робіць да 500 вылетаў з кубла. 15. Елісей - Святы, пакутнік. Дзень яго адзначалі 27 чэрвеня; лічылася, што ў гэты дзень заканчвалі сеяць грэчку. 20. Калі ў першыя два дні чэрвеня л’е дождж, увесь ... будзе сухі (прыкм.). 22. Сухі марац, мокры май — будзе каша і ... (прыкм.). 25. Мужыку лета, што святому ... (прыкм.). 26. Чырвонае лета — зялёны ... (прыкм.). 27. Не глядзі мяжы ды ... садзі (прыкм.). 28. На Тодара (21 чэрвеня) раса — сухое і ўраджайнае ... (прыкм.). 30. “Усё заліта блескам лета:\... , бераг рэчкі”. (“Спатканне і знаёмства”. Я. Колас).

Падрыхтаваў Лявон Целеш

Адказы на крыжаванку

Па гарызанталі: 1. Кветкі. 4. Ураджай. 7. Тры. 8. Колас. 11. Стр. 12. Чэрвень. 16. Табун. 17. Трава. 18. Ранак. 19. Пыла. 20. Мядок. 21. Бачок. 23. Спэка. 24. Вецер. 29. Пачэп. 31. Лес. 32. Пруца. 33. Лот. 34. Ананрай. 35. Чэрвень. Па вертыкалі: 2. Воля. 3. Дрэва. 5. Жыта. 6. Экаватар. 9. Цеп. 10. Дно. 13. Краса. 14. Мухалюўка. 15. Ірэчаксеі. 20. Месяц. 22. Каравай. 25. Рай. 26. Па-кос. 27. Сад. 28. Лета. 30. Поле.

